

RYNEK TURYSTYCZNY

IZRAELA

Michał Rosa
Tur. międzynarodowa
Rok akademicki 2012/13
Nr indeksu: 41156

Kraków 2013

Spis treści:

Wstęp	4
1.Podstawowe uwarunkowania rozwoju turystyki przyjazdowej, krajowej i wyjazdowej.	5
Podstawowe informacje:	5
Stolica:	5
Położenie:	5
Powierzchnia:	6
Ludność:	6
Niepodległość:	6
Język:	6
Religia dominująca:	6
Waluta:	6
Klimat:	6
Przepisy wizowe:	7
Główne atrakcje turystyczne:	7
Via dolorosa	9
Masada.....	9
Inne atrakcje turystyczne Izraela	10
Popularność obiektów w roku 2011	13
Infrastruktura turystyczna i komunikacyjna:	15
Narodowa administracja turystyczna w Izraelu.	19
2. Rynek recepcyjny	20
3. Rynek emisyjny	28
4. Znaczenie rynku turystycznego Izraela.....	29
4. Analiza SWOT rynku turystycznego Izraela	40
Podsumowanie:	41

Wykaz rycin i tabel.....	42
Wykaz rycin:.....	42
Wykaz tabel:	42
Bibliografia:	43
Źródła internetowe:.....	43

Wstęp

Niniejsza praca zawiera próbę analizy rynku turystycznego Państwa Izrael, które wydaje się być jednym z najbardziej intrygujących miejsc na świecie ze względów zarówno historycznych, jak i geograficznych, a także z racji obecnej sytuacji społeczno-politycznej. Izrael XXI wieku to miejsce styku kultury arabskiej i kultury europejskiej, miejsce święte dla Chrześcijan, Żydów oraz Muzułmanów, co powoduje bardzo wiele napięć i niepokoїв.

Celem pracy było przybliżenie i analiza rynku recepcyjnego, a także emisyjnego Izraela, a także diagnoza i próba określenia jakiś tendencji oraz trendów, które towarzyszą tamtejszemu rynkowi. Praca została napisana wykorzystując metodę analizy źródeł wtórnych – dostępnych przede wszystkim w Internecie.

Rozdział pierwszy poświęcony jest opisowi ogólnemu Izraela – przybliżone zostały podstawowe informacje, które warto wiedzieć myśląc i czytając na temat tego państwa. Jest to także opis najważniejszych atrakcji turystycznych, a także próba przedstawienia najważniejszych walorów przyciągających do Izraela turystów. Opisane są podstawowe zagadnienia związane z infrastrukturą komunikacyjną, a także przedstawiona została pokrótce sposób organizacji turystyki.

Rozdział drugi to analiza rynku recepcji turystycznej – przede wszystkim turystów zagraczninyh – przedstawione zostały dane dotyczące przyjazdów oraz preferencji turystów.

W rozdziale trzecim natomiast opisano rynek emisyjny Izraela – najbardziej lubiane destynacje oraz długości podróży.

Rozdział czwarty to próba odpowiedzi na pytanie o znaczenie rynku turystycznego Izraela dla Polski i stopień zależności od siebie.

W rozdziale piątym nastąpiła próba ułożenia Analizy SWOT rynku turystycznego.

Jako najważniejsze źródła należałoby wymienić Urząd Statystyczny Izraela (The Central Bureau of Statistics), Polski Instytut Turystyki, Światową Organizację Turystyki oraz szeroko dostępne encyklopedyczne źródła internetowe.

1.Podstawowe uwarunkowania rozwoju turystyki przyjazdowej, krajowej i wyjazdowej.

Podstawowe informacje:

Stolica: Jerozolima (siedziba władz) / Tel Aviv (miasto uznawane przez społeczność międzynarodową)¹

Położenie: położony w Azji Zachodniej ,na wschodnim brzegu Morza Śródziemnego. Graniczy na północy z Libanem, na północnym wschodzie z Syrią, na wschodzie z Jordanią i na południowym zachodzie z Egiptem. Przylega do niego również Palestyna, czyli Zachodni Brzeg oraz Strefa Gazy kontrolowane przez tymczasową strukturę administracyjną: Palestyńskie Władze Narodowe zwane potocznie Autonomią Palestyńską.²

Ryc. 1. Mapa polityczna Izraela

Źródło: http://portalwiedzy.onet.pl/31981,1,,izrael_mapa,haslo.html (08.01.2013)

¹ Większość państw nie uznaje zwierzchności Izraela nad Jerozolimą, i swoje placówki posiadają w Tel Awiwie, stąd kwestia stolicy jest sporna.

² Wikipedia.pl <http://pl.wikipedia.org/wiki/Izrael> (08.01.2013)

Powierzchnia: 22 072 km² (144 miejsce na świecie)

Ludność: 7 653 600 (stan na rok 2010) – (98 miejsce na świecie)

Niepodległość: 14 maja 1948

Język: hebrajski, arabski

Religia dominująca: judaizm

Waluta: nowy szekel izraelski (ILS (NIS)) 1 nowy szekel izraelski = 0,836069707 złotego polskiego (08.01.2013)

Klimat: Izrael jest krajem trzech zasadniczych klimatów, rozciągniętych południkowo. Klimat śródziemnomorski (oliwki, winogrona itp.) występuje w pasmie nizin (równin) położonych na wybrzeżu Morza Śródziemnego. Znajdują się tutaj między innymi takie nadbrzeżne miasta jak Tel Awiw i Hajfa. Klimat śródziemnomorski charakteryzuje się chłodnymi i deszczowymi zimami oraz długimi i gorącymi latami. W paśmie wzgórz centralnych występuje klimat umiarkowany. Klimat ten charakteryzuje się ciepłą i wilgotną wiosną, gorącym i suchym latem, oraz chłodną i wilgotną jesienią. Podczas zimy niewykluczone opady śniegu. Jerozolima ma co najmniej jeden dzień opadów śniegu w roku. Regiony górzyste są wystawione na działanie zimnego wiatru i śnieżyc; szczyt góry Hermon jest najbardziej zaśnieżonym miejscem. Natomiast w Dolinie Jordanu występuje klimat tropikalny, charakteryzujący się niewielką roczną amplitudą temperatur.³

Najwyższa temperatura na kontynencie azjatyckim (53,9 °C, 129,0 °F) została zarejestrowana 22 czerwca 1942 w kibucu Tirat Zvi w północnej części Doliny Jordanu. Natomiast najniższa temperatura w Izraelu została zarejestrowana 7 lutego 1950 w Dolinie Bet Netofa i wynosiła – 13,7 °C. W okresie od maja do września deszcze w Izraelu są rzadkością.

Gospodarka: Średnie wynagrodzenie brutto w Izraelu – 8555 ILS. Z danych izraelskiego Centralnego Urzędu Statystycznego (CUS) wynika, że w październiku 2011 średnie wynagrodzenie brutto w gospodarce izraelskiej wynosiło 8.555 ILS (około 1.700 €), czyli było mniejsze od średniego wynagrodzenia we wrześniu 2011, wynoszącego 8.803 ILS.

Na czele otrzymujących najwyższe wynagrodzenia stali pracownicy Towarzystwa Elektrycznego i Spółki Wodnej „Mekorot”, ze średnim zarobkiem brutto 20.270 ILS (ok.

³ Wikipedia.pl , (08.01.2013)

4.050 €). Za nimi znaleźli się pracownicy instytucji finansowych ze średnim wynagrodzeniem 14.055 ILS. W administracji publicznej średnie zarobki wyniosły 12.900 ILS, w przemyśle 11.528 ILS, w oświacie 7.180 ILS, w rolnictwie 5.683 ILS, a na końcu listy znaleźli się pracownicy branży hotelarskiej i gastronomicznej z zarobkami brutto w wysokości 4.192 ILS (około 840 €). Dane te wskazują na tendencję wzrostową średnich zarobków brutto na tle cen bieżących. W miesiącach sierpień-październik 2011 średnie wynagrodzenie pracownika najemnego na tle cen bieżących wzrosło o 4,6% w skali rocznej, po wzroście o 3,9% w miesiącach maj-lipiec.⁴

Przepisy wizowe: Między RP a Państwem Izrael obowiązuje umowa o ruchu bezwizowym, pod warunkiem, że pobyt trwa nie dłużej niż 90 dni. Poza tym w przypadku wizyty w innym celu niż turystyczny należy ubiegać się o specjalne pozwolenie.⁵

Główne atrakcje turystyczne:

Izrael, inaczej zwany Ziemią Świętą, już swoją nazwą sprawia, że patrzy się na ten obszar trochę inaczej – bez względu na poglądy, czy przekonania religijne sama ta nazwa wskazuje ten kawałek ziemi jako miejsce wyjątkowe, szczególne, które w jakimś sensie jest miejscem obcowania z jakimś sacrum. Stąd też nie dziwi fakt, że do najczęściej odwiedzanych miejsc należą miejsca związane z kultem religijnym – co prawda w Jerozolimie trudno jest znaleźć skrawek ziemi, który byłby niezwiązany z żadną religią, ale są miejsca, które stanowią bardzo ważne punkty dla turystów przyjeżdżających do Izraela. Na podstawie raportu sporządzonego przez Ministerstwo Turystyki Izraela oraz Urząd Statystyczny Izraela sporządzono ranking 3 najczęściej odwiedzanych atrakcji turystycznych, które zostały przedstawione poniżej.

Ściana Płaczu (hebr. המערבי הכותל, ha-Kotel ha-Maarawi, zwana też Murem Zachodnim) – jedyna zachowana do dnia dzisiejszego pozostałość Świątyni Jerozolimskiej. W chwili obecnej jest to najświętsze miejsce judaizmu. Zachowane mury są fragmentem drugiej świątyni wybudowanej na wzgórzu Moria.

⁴ Źródło: <http://telaviv.trade.gov.pl/pl/aktualnosci/article/a,23616,.html> (08.01.2013)

⁵ Źródło: http://www.dobremiejsce.waw.pl/pdf/Izrael_przepisy.pdf (08.01.2013)

Ryc.2. Ściana Płachu w Jerozolimie
Źródło: wikipedia.pl (08.01.2013)

Ściana Płachu jest częścią Świątyni Jerozolimskiej (muru herodiańskiego), odbudowanej przez Heroda, a zniszczonej przez Rzymian. Nazwa pochodzi od żydowskiego święta opłakiwania zburzenia świątyni przez Rzymian, obchodzonego corocznie w sierpniu. Wierni zgodnie z tradycją wkładają między kamienie ściany karteczki z prośbami do Boga. Jedynie połowa muru, włączając w to 17 rzędów kamieni znajdujących się poniżej poziomu gruntu, pochodzą z okresu Drugiej Świątyni i zostały zbudowane około 19 roku p.n.e. przez Heroda Wielkiego. Pozostałe części zostały dodane w VII wieku lub później. Nazwa Mur Zachodni odnosi się nie tylko do części muru przylegającej do dużego placu w Dzielnicy Żydowskiej, ale również do ukrytego za budynkami fragmentu biegnącego wzdłuż całej długości Wzgórza Świątynnego (Wzgórza Moria). Jednym z takich fragmentów jest Mały Mur Zachodni – 8 metrowej długości fragment znajdujący się w Dzielnicy Muzułmańskiej.

Ściana Płachu była celem pielgrzymek i miejscem modlitwy Żydów od wielu wieków. Pierwsze wzmianki na ten temat pochodzą z IV wieku naszej ery. Poczynając od połowy XIX wieku Żydzi podjęli wiele niezależnych prób wykupienia praw do muru i przylegającej do niego okolicy, jednak żadna z nich nie zakończyła się sukcesem. Z początkiem wieku XX oraz narodzinami ruchu syjonistycznego Mur Zachodni stał się przedmiotem wielu sporów pomiędzy społecznością żydowską a muzułmańską. Muzułmańscy przywódcy religijni obawiali się, że nacjonaliści żydowscy żądania praw do Muru w przyszłości rozszerzyć mogą na całe leżące poza nim Wzgórze Świątynne, na którym niegdyś stała ich Druga Świątynia i dalej na całą Jerozolimę. Gdy zamieszki u podnóża Ścian Płachu stały się coraz częstsze, w 1930 roku powołano międzynarodowy zarząd sprawujący opiekę nad Wzgierzem Świątynnym i jego okolicą, który ustanowił zasady dostępu do niego dla Żydów i muzułmanów. W 1948 roku, po wojnie arabsko-izraelskiej mur przeszedł pod kontrolę

Jordanii i pozostawał pod nią przez 19 lat, aż do zajęcia Jerozolimy przez Izrael w 1967 roku. W czasie tym mur był dla Żydów niedostępny.

Ściana Płaczu jest podzielona na 48-metrową część dla mężczyzn i 12-metrową dla kobiet. Ponadto kobietom nie wolno na głos odmawiać modlitw, śpiewać, czytać Torę oraz zakładać rytualnego szalu modlitewnego. Czynności te mogą wykonywać tylko mężczyźni. Żydówkom, które złamią powyższe przepisy grozi, nawet obecnie, areszt ze strony policji i atak haredim - ultraortodoksyjnych żydów⁶

Via dolorosa (z łaciny – "droga cierpienia", "droga krzyżowa") – ulica w starej części Jerozolimy, którą prawdopodobnie przemierzył Jezus Chrystus dźwigając krzyż na Golgotę.

Jest to również nazwa nabożeństwa Drogi Krzyżowej odprawianej na tej ulicy. Swój obecny kształt Via Dolorosa uzyskała w XVIII wieku, zastępując różne poprzednie trasy. Obecnie jest oznaczona dziewięcioma stacjami; na początku XV w. stacji było czternaście, z czego pięć pozostało w Bazylice Grobu Świętego. Ulica ta jest celem licznych pielgrzymek chrześcijan.⁷

Rys. 3. Droga Krzyżowa w Jerozolimie
Źródło: <http://www.arcus.org.pl/> (08.01.2013)

Masada (hebr. מצדה Mecada; zlatynizowana forma słowa מצודה - "forteca")

Ryc.4.. Masada

Źródło: <http://www.wherejesuswalked.org/sightseeing/dead-sea/masada> (08.01.2013)

⁶ Wikipedia.pl (08.01.2013)

⁷ Wikipedia.pl (08.01.2013)

– nazwa starożytnej twierdzy żydowskiej położonej na szczycie samotnego płaskowyżu na wschodnim skraju Pustyni Judejskiej nad Morzem Martwym w Izraelu. Dostęp do płaskiego szczytu w kształcie rombu jest trudny, a twierdzy bronią strome kilkusetmetrowe zbocza - do 410 metrów nad poziom Morza Martwego. Początki twierdzy sięgają rządów dynastii hasmonejskiej. W 40 p.n.e. w Masadzie schronił się Herod uciekając przed Partami. Od tego czasu upodobał sobie to miejsce. Według relacji Józefa Flawiusza, Herod, od 37 p.n.e. król Judei, w latach 37-31 p.n.e., udoskonalił jeszcze obronność tego miejsca, wznosząc mury i wieże obronne oraz budując zbiorniki na wodę i magazyny na zapasy, co umożliwiało stawianie czoła oblężeniu przez długi czas. Od 6 r. w twierdza służyła jako rzymska strażnica graniczna. W roku 66 n.e. w czasie wojny żydowskiej Masadę zajęli zeloci. W roku 73 n.e. Masada była jednym z trzech ostatnich punktów oporu przeciw Rzymianom. Oblężenia twierdzy podjął się Flawiusz Silwa. Brało w nim udział 5 tys. żołnierzy rzymskich oraz 9 tys. niewolników i jeńców, wykorzystywanych głównie do prac ziemnych. Dzięki nim usypano skarpe, po której rozpoczęto szturm fortecy przy pomocy wieży oblężniczej. Na czele broniących się zelotów stał Eleazar ben Jair. Sytuację wewnątrz twierdzy w czasie oblężenia znamy z relacji Józefa Flawiusza, jednak trudno powiedzieć, na ile jego opis odpowiada prawdzie. Kiedy dostrzeżono bezcelowość dalszej obrony przystano na propozycję zbiorowego samobójstwa, wysuniętą przez ben Jaira. Każdy mężczyzna zabił żonę i dzieci, następnie wylosowano dziesięciu zelotów, którzy zabili pozostałych mężczyzn, z tych wybrano jednego, który zabił pozostałych i wreszcie popełnił samobójstwo. Pozostawiono nietknięte zapasy żywności, aby Rzymianie wiedzieli, że nie wzięli twierdzy głodem. Flawiusz podaje liczbę 960 obrońców, którzy odebrali sobie życie. Ocalały dwie kobiety z pięciorgiem dzieci, ukryte w kanale. Po zdobyciu Masady przez jakiś czas znajdował się w niej rzymski posterunek. Potem przebywali w niej bizantyjscy mnisi (pozostały po nich szczątki mozaikowej kaplicy). Zostali wyniszczeni przez najazd perski lub arabski. Od VII w. Masada nie była zasiedlona.⁸

Inne atrakcje turystyczne Izraela

Ograniczając opis do zaledwie 3 pozycji byłoby to bardzo wielkim zubożeniem dla obrazu turystycznego Izraela. Aby jednak zachować charakter przeglądu tego regionu

⁸ Wikipedia.pl (08.01.2013)

postanowiłem skupić się na opisie najważniejszych zabytków – ujętych na liście Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO.

Izrael ma na swoim koncie wiele osiągnięć na skalę światową. Najbardziej jednak napawa dumą fakt wpisania pięciu miejsc, znajdujących się w kraju, na Listę Światowego Dziedzictwa Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO). Są nimi: Stare Miasto w Akko, Masada, Białe Miasto w Tel Awiwie, Szlak Wonności – miasta rozsiane na pustyni Negew oraz pozostałości biblijnych osad – Megiddo, Hazoru i Be'er Szewy.

Miejsca te spełniły surowe kryteria ustalone przez organizację i zostały wpisane na prestiżową listę 830 zabytkowych miejsc na świecie. Izrael starannie chroni je i dba o zapewnienie im przetrwania, aby mogły być podziwiane także przez przyszłe pokolenia.

Akko zakwalifikowało się dzięki świetnie zachowanemu, średniowiecznemu miastu. W doskonałym stanie przetrwały do czasów współczesnych jego naziemna i podziemna część. Akko wyróżnia także, przykład wspaniale zachowanego miasta z czasów Imperium Otomańskiego, otoczonego murami obronnymi, z których rozciąga się zapierający dech w piersiach widok na Morze Śródziemne i po których wciąż mogą spacerować turyści.

UNESCO uhonorowało Masadę, miejsce symboliczne dla żydowskiej tożsamości kulturowej i ludzkiej walki o wolność od prześladowań. Masadę zbudował Herod Wielki, a sama budowla jest wyjątkowym przykładem architektonicznym wczesno-romańskiej willi. Konstrukcje oblężnicze, zbudowane przez Rzymian, które otaczają płaskowyż, są najlepiej zachowanymi tego typu zabytkami na całym świecie. Park Narodowy Masada jest wciąż ulepszany w związku z jego statusem światowego dziedzictwa kultury. Ostatnio otwarte zostało nowoczesne muzeum, w którym obejrzeć można jedne z najcenniejszych znalezisk i wykopalisk archeologicznych.

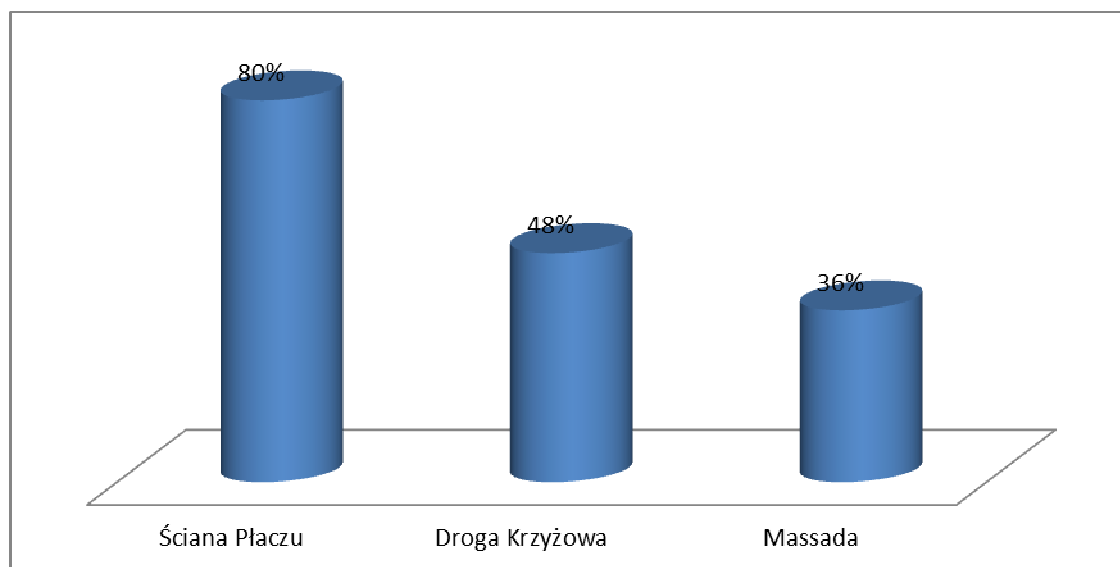
UNESCO uznało Białe Miasto w Tel Awiwie za wyróżniające się syntezą trendów architektonicznych współczesnych ruchów artystycznych i zintegrowanie ich z lokalnymi warunkami geograficznymi. Budynki Białego Miasta są jedną z najpopularniejszych ostatnio atrakcji turystycznych. Potwierdza ten fakt częsty widok grup mieszkańców i gości z całego świata podążających śladami tych budowli w rejonach, między innymi, ulic Dizengoff i Rothschild.

Szlak Wonności (zwany także Szlakiem Kadzidlany lub Szlakiem Mirry i Kadzidla) – pustynne miasta Negew są częścią liczącego prawie dwa i pół tysiąca kilometrów kadzidlany szlaku handlowego, prowadzącego z Arabii do krajów Morza Śródziemnego, przechodzącego przez izraelski rejon Negew. Szlak i miasta wzdłuż niego zbudowane przez Nabatejczyków około dwa tysiące lat temu były drogą, którą „podróżowały” nie tylko cenne przyprawy i wonności, lecz także idee. Dzięki niemu dokonywała się wymiana kulturowa pomiędzy odległymi rejonami świata. Miasta Mamszit, Owdat, Haluza i Szwita, są fascynującymi miejscami, wartymi odwiedzenia. Rolnictwo, które rozwinęło się wzdłuż trasy, którą wiódł szlak, ukazuje jak ludzie, wtedy i współcześnie, potrafili przemienić niegościnną pustynię w kwitnące, żyzne pola.

UNESCO wpisało na listę także pozostałości biblijnych osad Megiddo, Hazoru i Be'er Szewy uznając je za świadectwo wymiany kulturalnej, dokonującej się wzdłuż starożytnych szlaków transportowych. Skomplikowany system wodny, który łączył trzy osady jest jedną z najciekawszych atrakcji, które można w nich zobaczyć, ukazując jednocześnie sposoby współpracy starożytnych społeczności. Miejsca te, z ich pałacami, obwałowaniami i składami są wspaniałymi pozostałościami wielkiej, starożytnej cywilizacji. Ukazują także siłę biblijnej narracji.⁹

⁹ http://www.goisrael.pl/tourism_pol/Articles/Attractions/Strony/World%20Heritage%20Sites.aspx
(08.01.2013)

Popularność obiektów w roku 2011

Ryc.5. dynamika odwiedzin w trzech najważniejszych atrakcjach turystycznych Izraela.

Źródło: Raport „Turism in Israel” 1990-2011 wydany przez CBS I Ministerstwo Turystyki Izraela (07.01.2013)¹⁰

¹⁰ <http://www1.cbs.gov.il/www/statistical/touris2011e.pdf>

Powyższy wykres wskazuje najczęściej odwiedzane atrakcje turystyczne. Jak widać – zdecydowanie najczęściej odwiedzanym przez turystów miejscem jest Ściana Płaczu, która dla Żydów jest miejscem świętym. Niemal co drugi turysta zobaczył Drogę Krzyżową – Święte miejsce dla chrześcijan. I blisko co trzeci turysta odwiedził twierdzę Massada. Wskazuje to, iż przede wszystkim turyści odwiedzają miejsca związane ze świętymi miejscami dla Żydów i także dla Chrześcijan.

Infrastruktura turystyczna i komunikacyjna:

Biura Podróży Izraela

Izraelscy touroperatorzy zrzeszeni są w ITOA (Israel Tour Operators Association) i wspólnie reklamują się na stronie internetowej tego zrzeszenia <http://www.israeltravel.co.il> ¹¹

Ryc.6. logo ITOA

Źródło: <http://www.israeltravel.co.il> (10.01.0213)

Do tego zrzeszenia należą tacy operatorzy jak International Travel & Congresses Rafi Shelef Tourism (International) Ltd, ISAS International Seminars Ltd, ISRALUX, NAFTALI TOURS LTD, Conolidated Tour Operators LTD CTO, Genesis Tours, Yarkon Tours Ltd, A.F. Kedem Tours Ltd. ¹²

Narodowym przewoźnikiem lotniczym Izraela są linie lotnicze El Al. El Al Israel Airlines (hebr. על אל, pol. Do nieba lub Do góry, arab. عال إل; TASE: ELAL) – państwowe linie lotnicze Izraela (kod linii IATA: LY) obsługujące stałe połączenia pasażerskie i towarowe pomiędzy jej macierzystym portem lotniczym im. Ben Guriona a lotniskami w Afryce, Azji, Ameryce Północnej, Europie i na Bliskim Wschodzie. Obsługiwane są także linie krajowe do Ejlatu.

Od czasu inauguracyjnego lotu z Genewy do Tel Awiwu we wrześniu 1948 rozwinęły się na tyle, że obecnie obsługują czterdzieści pięć linii pasażerskich na cztery kontynenty[2]. Jako państwowe linie lotnicze El Al odegrały ważną rolę w misjach humanitarnych, ratunkowych i operacjach ewakuowania Żydów z miejsc, gdzie ich życie było zagrożone np. z Etiopii, Jemenu czy innych rejonów świata. Linie lotnicze ustanowiły rekord świata w największej

¹¹ <http://www.israeltravel.co.il> (10.01.2013)

¹² Źródło: <http://www.israeltravel.co.il> (10.01.2013)

liczbie pasażerów przewiezionych jednym samolotem transportowym (podczas operacji "Salomon" w 1991).

Ryc.7. Samolot Izraelskich linii lotniczych El Al boeing 747-400. Podczas operacji „Salomon” pobił on rekord w ilości przewiezionych pasażerów. 24 maja 1991 roku wziął na pokład oficjalnie 1087 osób (nieoficjalnie 1122 osoby, gdyż wiele dzieci weszło na pokład niezauważonych poukrywanych w fałdach ubrań swoich matek.)¹³

Źródło: wikipedia.pl (10.01.2013)

El Al są często w rozmaitych publikacjach prasowych nazywane najbezpieczniejszymi liniami lotniczymi na świecie, dane statystyczne liczby katastrof i porwań samolotów tych linii przeczą jednak tej opinii. El Al posiadają jedyny w swoim rodzaju system zapewniania bezpieczeństwa przelotu niespotykany w innych liniach lotniczych. Obejmuje on m.in. szczegółowe kontrole bagażu, wypełnianie drobiazgowych kwestionariuszy oraz indywidualnie przeprowadzane rozmowy z każdym pasażerem. Wg byłego dyrektora El Al, Davida Hermesha wynika to z faktu, że linie te są szczególnie narażone na ataki terrorystyczne.¹⁴

Transport lądowy:

¹³ Źródło: wikipedia.pl (10.01.2013)

¹⁴ Źródło: Wikipedia.pl (10.01.2013)

Kolej Państwowa w Izraelu zapewnia niedrogą i wygodną podróż pociągami. Można także korzystać z usług taksówek, ale te droższe są od pociągów, szczególnie, jeśli chodzi o przemieszczanie się z miasta do miasta, dlatego poleca się korzystanie z grupowego transportu taksówkowego ("szerut").

Kilka firm oferuje loty krajowe z Ejlatu na lotnisko Ben Guriona oraz na lotnisko Sde Dov, położone w północnym Tel Awiwie lub do Hajfy, ale ten sposób podróżowania nie należy do tanich.

Najczęściej wykorzystywanym środkiem transportu w Izraelu są autobusy. Dotyczy to zarówno poruszania się po mieście, jak i przejazdów między poszczególnymi miastami. Firma Egged bus oferuje kursy na trasach łączących większe miasta, a także zapewnia komunikację w wielu dużych miastach kraju. Transport lokalny i między miastami w rejonie Gush Dan (Tel Awiw oraz otaczające go przedmieścia) zapewnia firma Dan bus. Komunikacja miejska w Be'er Szewie i Nazarecie obsługiwana jest przez kilka mniejszych firm prywatnych. Cena biletu autobusowego nie jest wysoka, środki transportu są wygodne, najczęściej klimatyzowane, a rozkład jazdy zakłada częste, regularne kursy na wyznaczonych trasach.

Bilety zakupić można w specjalnych budkach na centralnym dworcu autobusowym, w każdym mieście czy miasteczku, a także bezpośrednio u kierowcy. Większość firm przewozowych nie pracuje podczas Szabatu i świąt żydowskich. Pracę kończą więc w piątkowe popołudnie, a ponownie zaczynają w sobotę wieczorem.

Studenci mają prawo do zniżek na autokarowe przejazdy międzymiastowe. Aby uzyskać taką zniżkę muszą, kupując bilet, przedstawić międzynarodową kartę studencką.

Autobusy: do najbardziej rozwiniętych linii autobusowych obsługujących połączenia krajowe i miejscowe należą linie Egged. W poszczególnych miastach lub regionach dostępni są także lokalni, mniejsi przewoźnicy np. Dan, Metrodan, Nateev Express.¹⁵

Taksówki

¹⁵ <http://www.goisrael.pl> (11.01.2013)

Lokalne i międzymiastowe przewozy osób dostępne są w każdej części kraju. Taksówki jeżdżą do i z wyznaczonego celu. Opłata za przejazd w obrębie miasta liczona jest na podstawie wskazań taksometru. Natomiast stawki za przejazdy międzymiastowe bazują na cenniku ustalonym przez Ministerstwo Transportu. Zaleca się sprawdzenie stawek za dany kurs, zanim wsiądzie się do samochodu.

Kierowcy taksówek zobowiązani są włączać taksometr na wszystkich trasach odbywających się w obrębie miasta. Nie należy zgadzać się na ustalenie z kierowcą z góry ceny kursu, szczególnie jeśli nie zna się obowiązujących stawek!

Usługi taksówek (taksówki zbiorowe tzw. szeruty)

Usługi taksówek są stale realizowane na trasach lokalnych i międzymiastowych, bardzo podobnych do regularnych tras autobusowych. Stawka za kurs jest ustalana w zależności od długości trasy. W większości przypadków cena ta jest równa lub nieco niższa od kosztów biletu autobusowego.

Taksówki zbiorowe tzw. szeruty, zatrzymują się nie tylko na z góry ustalonych przystankach, ale także dostosowują się do oczekiwań pasażerów, dowożąc ich pod wskazany adres. Niektóre z firm oferujących tego typu usługi pracują w trakcie Szabatu.¹⁶

¹⁶ Goisrael.pl (10.01.2013)

Narodowa administracja turystyczna w Izraelu.

Ryc.8. Schemat ministerstwa turystyki w Izraelu

Źródło: OECD Turism Trends and Policies, 2012

Jak widać dla Izraela kwestia turystyki jest sprawą dość poważną, gdyż utworzone zostało osobne ministerstwo ds. turystyki, co jest zjawiskiem dość rzadkim. Ministerstwo również prowadzi akcje promocyjną Izraela jako destynacji turystycznej poprzez rządowe ośrodki informacji turystyczne rozsiane na świecie. Bardzo ważnym elementem kampanii jest strona internetowa www.goisrael.pl, która dostępna jest w blisko 20 wersjach językowych.

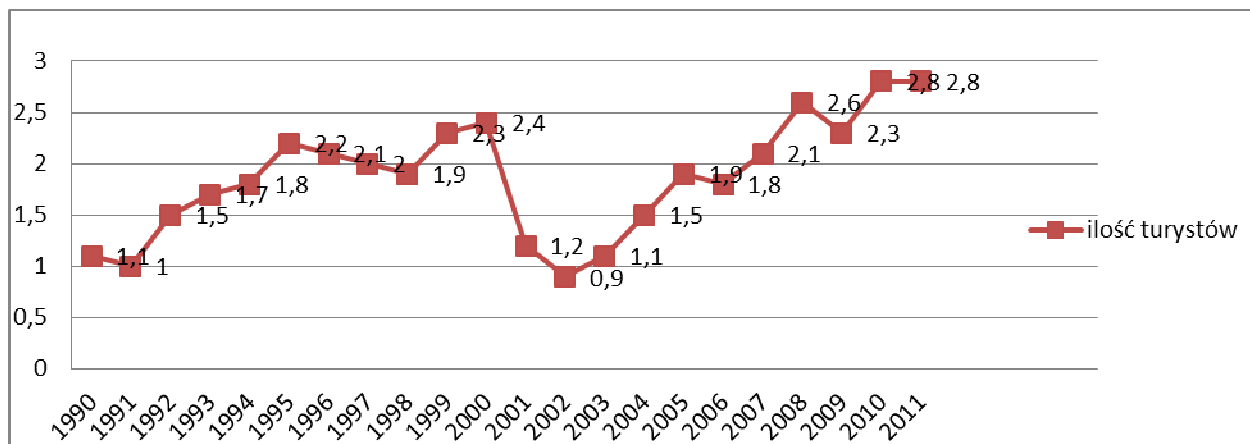

Ryc. 7. Strona internetowa ministerstwa turystyki Izraela

Źródło: goisrael.pl (08.01.2013)

2. Rynek recepcyjny

W Izraelu liczba turystów wzrasta – w latach 50 tych XX wieku szacowało się, iż kraj odwiedza ok.47 tys. ludzi, natomiast w latach 2001-2011 liczbę średnią liczbę przyjazdów określa się na ok.1,9 mln rocznie. Od momentu utworzenia państwa Izrael daje to ok. 62 mln przyjazdów, z czego 84% odbyło się po roku 1980.¹⁷

Ryc. 10 przyjazdy turystów do Izraela w latach 1990-2011 (w mln.)

Źródło: Raport „Tourism in Israel” 1990-2011 wydany przez CBS i Ministerstwo Turystyki Izraela

Powyższy wykres przedstawia przyjazdy turystów do Izraela na przestrzeni ostatnich 20 lat. Widać na niej wyraźny trend wznoszący poza latami kryzysowymi 2001-2003, kiedy to można zauważyć ponad 50% spadek przyjazdów. Jako przyczynę można uznać napięte stosunki dyplomatyczne z sąsiadami i tzw. Intifada Al-Aksa 2000-2004¹⁸, można również podjąć nieco ryzykowną tezę iż na ów kryzys miały wpływ zamachy na WTC w Nowym Jorku we wrześniu 2001 roku. Patrząc na linie trendu można domniemywać iż przyjazdów do Izraela może przybywać, chociaż bardzo wiele w tym względzie będzie zależało od aktualnej sytuacji politycznej w tamtym rejonie.

¹⁷ Źródło: raport Central Bureau of Statistic i Ministerstwa Turystyki Izraela „Tourism in Israel 1990-2011” wydany w sierpniu 2012 roku

¹⁸ Prowokacyjna wizyta lidera prawicowej opozycji Ariela Szarona na Wzgórzu Świątynnym w Jerozolimie wywołała wybuch niezadowolenia Palestyńczyków. Krwawe starcia ogarnęły cały Zachodni Brzeg - tak zaczęła się druga Intifada, zwana intifadą Al-Aksa. Kilka dni później Jaser Arafat podjął decyzję o wypuszczeniu z więzień członków Hamasu, którzy byli odpowiedzialni za zamachy na Izraelczyków. Pomimo wszelkich prób ratowania pokoju, doszło do eskalacji przemocy i wzrostu liczby samobójczych zamachów terrorystycznych w Izraelu. Izraelska armia przystąpiła do okupacji i pacyfikacji terenów Autonomii Palestyńskiej. Śmierć Jasera Arafata w listopadzie 2004 roku wygasła w znacznym stopniu Intifadę. Nowy przywódca Autonomii Palestyńskiej Mahmud Abbas przystąpił do rozmów pokojowych z Izraelem. Stwarzało to nadzieję na pokojowe rozwiązanie konfliktu palestyńsko-izraelskiego, aż do zwycięstwa Hamasu w wyborach w Autonomii w 2006 roku.

rok	2009	2010	2011
Region Europa	461,662	474,755	503,963
Subregion Europy Południowo – Śródziemnomorskiej	164,511	169,107	182,178
Izrael (udział w tur. subregionu)	2,321(1,41% ¹⁹)	2,803 (1,66%)	2,820 (1,55%)

Tab. 1. Przyjazdy do Izraela na tle Regionu Europy oraz Subregionu Europy Południowo-Śródziemnomorskiej²⁰
 Źródło: raport UNWTO Highlights 2012²¹

Jak pokazuje powyższa tabela w ciągu ostatnich lat w Izraelu, podobnie jak w całym regionie i subregionie zwiększa się ilość przyjazdów turystycznych, udział Izraela w turystyce subregionu jest niewielki i waha się w okolicach 1,5%.

Ryc.11 liczba noclegów w hotelach Izraelu w ciągu ostatnich 20 lat (w mln)

Źródło: raport Central Bureau of Statistic i Ministerstwa Turystyki Izraela „Tourism in Israel 1990-2011”
 wydany w sierpniu 2012 roku

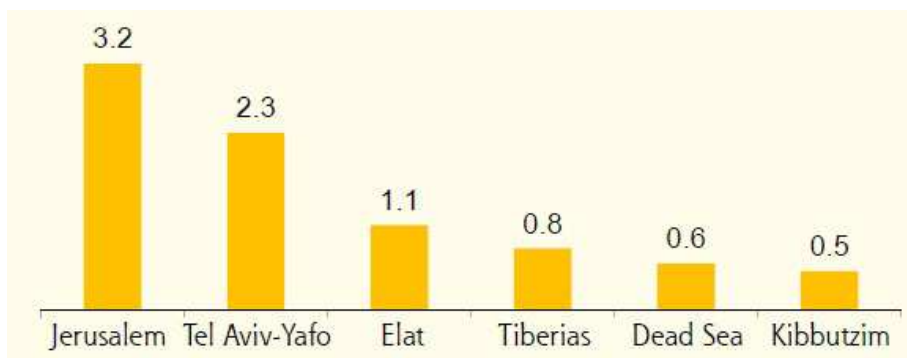
Liczba noclegów turystów w hotelach w 2011 wynosiła około 10 milionów, podobnie jak 2010. Jest to o 2% mniej niż rekord z roku 2008 (10,2). Między 1990 a 2000 turystów nocy stanowiły 53% wszystkich noclegów w hotelach, w skali roku, w latach dekonjunktury 2001 - 2003 ich udział spadł do 22%, w skali roku, od tego czasu (z wyjątkiem 2009) wzrósł w 2011 osiągnął 46%.²²

¹⁹ Udział przyjazdów do Izraela w turystyce subregionu Europy Południowo-śródziemnomorskiej.

²⁰ Źródło: Raport UNWTO 2011

²¹ <http://mkt.unwto.org/en/publication/unwto-tourism-highlights-2012-edition>

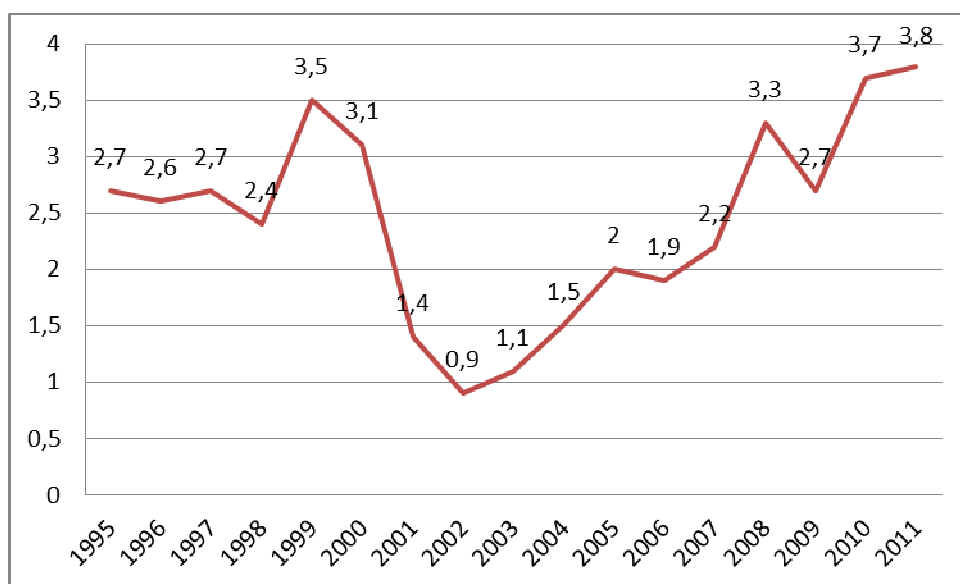
²² Źródło: raport CBS i Min. Turystyki Izraela

Ryc. 12. Noclegi w Izraelu wg najważniejszych lokalizacji:

Źródło: raport Central Bureau of Statistic i Ministerstwa Turystyki Izraela „Tourism in Izrael 1990-2011” wydany w sierpniu 2012 roku

Do najważniejszych i najbardziej strategicznych miejscowości noclegowych w Izraelu należą dwa największe miasta – Jerozolima i Tel Aviv, które skupiają więcej niż połowę wszystkich noclegów. Poza Eliatem reszta miejscowości przyjmuje raczej znikomą ilość turystów.

Ryc. 13. Przychody z turystyki w Izraelu w latach 1995-2011

Źródło: raport Central Bureau of Statistic i Ministerstwa Turystyki Izraela „Tourism in Izrael 1990-2011” wydany w sierpniu 2012 roku

Jak widać z powyższej tabeli można zauważyć, że dochód z turystyki w Izraelu wykazuje tendencję rosnącą i zasadniczo poza latami 2000-2002, 2006 i 2009 ciągle rośnie.

	2009	2010	2011
Region Europy	412,257	409,310	468,404
Subregion Europy Południowo-Śródziemnomorskiej	161,4	157,638	176,663
Izrael	2,741 (1,7% ²³)	3,768 (2,4%)	3,849 (2,18%)

Tab. 2. Przychody z turystyki Izraela na tle Regionu Europy oraz subregionu Europy Południowo-Śródziemnomorskiej

Źródło: raport UNWTO

	2006	2007	2008	2009	2010
Wszyscy	1825*	2068	2560	2321	2803
USA	494	541	617	548	620
Rosja	74	192	356	404	551
Francja	252	246	264	261	287
Wielka Brytania	161	171	187	172	181
Niemcy	90	101	147	147	179

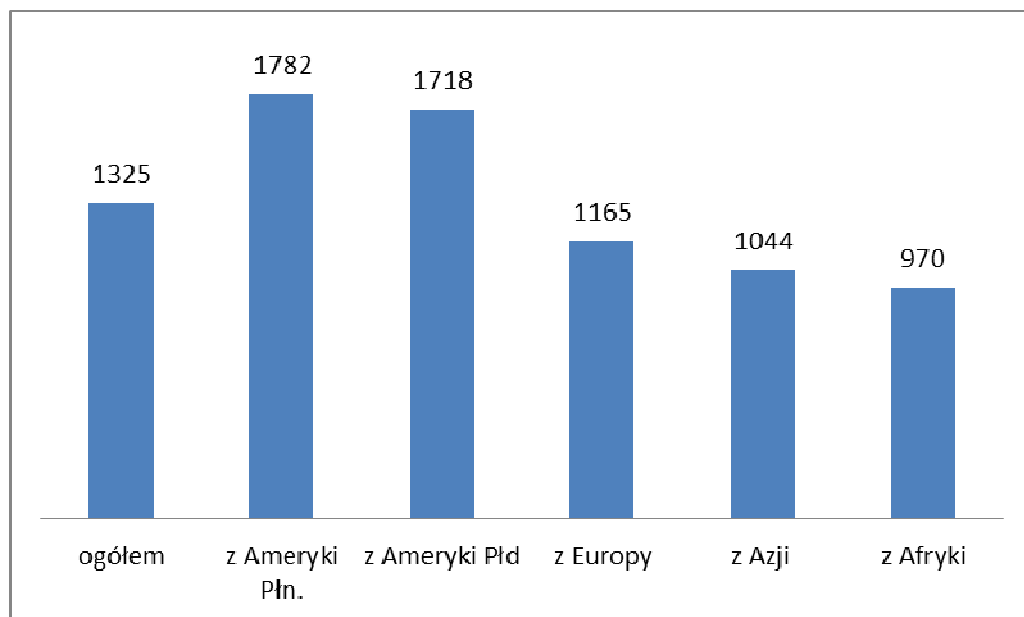
Tab. 3. Przyjazdy międzynarodowe do Izraela²⁴

Źródło: http://www.veilleinfotourisme.fr/medias/fichier/tourism-polilcy-and-trends-july-2012_1343137032392.pdf s.213

W tabeli przedstawiono przyjazdy turystów do Izraela wg nacji – widoczna jest pewnego rodzaju tendencja do coraz większej i gwałtownie rosnącego udziału procentowego obywateli Federacji Rosyjskiej wobec innych nacji. W przypadku zachowania się tego trendu – można spodziewać się zupełnej dominacji tych obywateli.

²³ Udział Izraela w przychodach subregionu Europy Południowo-Śródziemnomorskiej

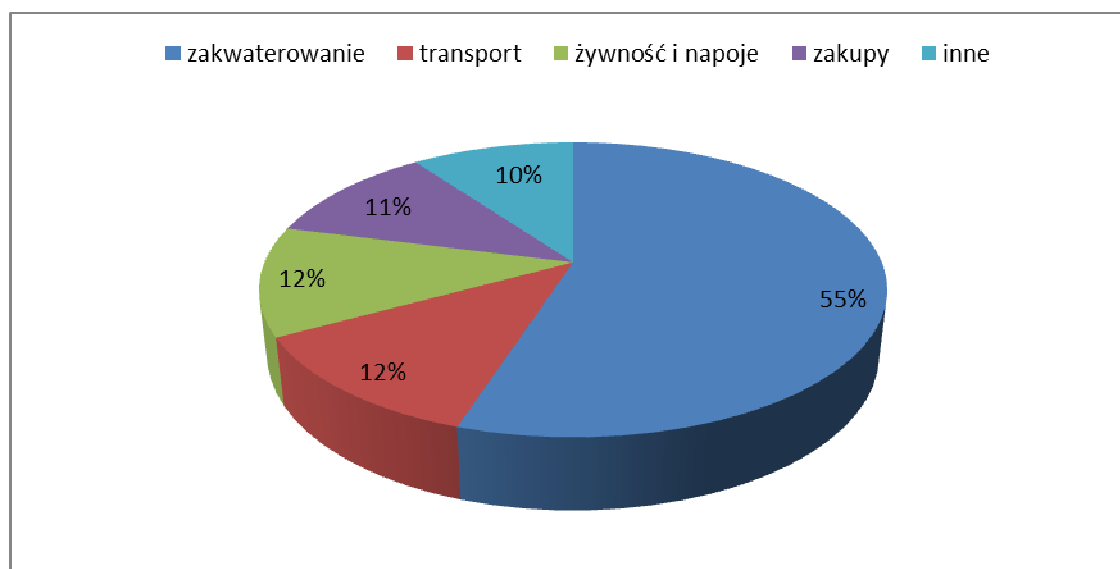
²⁴ Źródło: http://www.veilleinfotourisme.fr/medias/fichier/tourism-polilcy-and-trends-july-2012_1343137032392.pdf

Ryc 14. Średnie wydatki turystów związane z podróżą do Izraela wg. Kontynentów (razem z wydatkami poniesionymi w kraju wyjazdu) w USD.

Źródło: Tourism in Israel, 2012

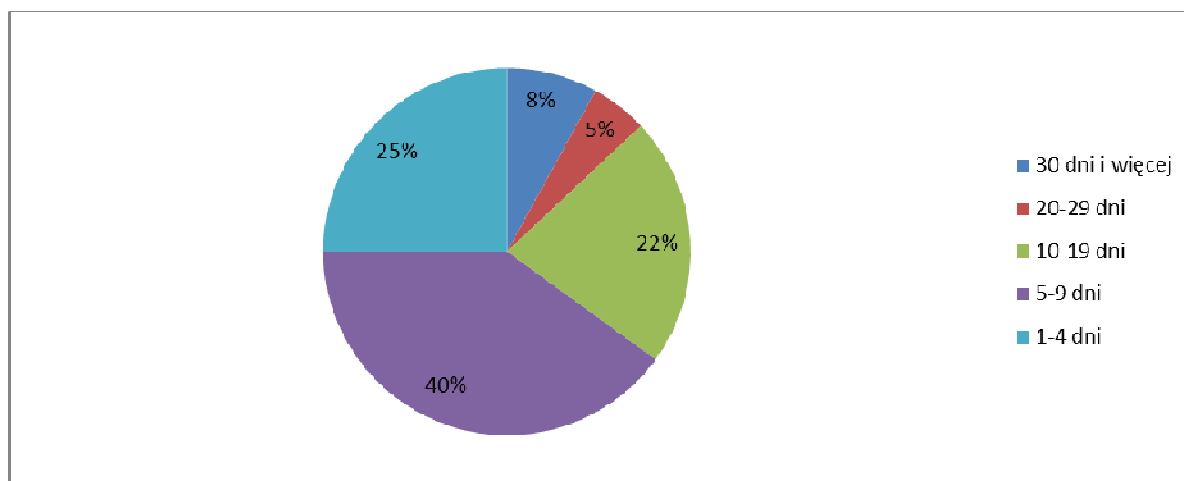
Turysta jadący do Izraela wydaje na podróż średnio ok. 1325 USD, najwięcej wydaje turysta z Ameryki Północnej i Południowej, zaś najmniej turysta z Afryki. Tabela może nam pokrótce dać pewien obraz zasobności portfela wśród turystów odwiedzających Ziemię Świętą.

Ryc 15 Cele wydatkowania pieniędzy wydawanych w związku z podróżą do Izraela.

Źródło: raport Central Bureau of Statistic i Ministerstwa Turystyki Izraela „Tourism in Israel 1990-2011” wydany w sierpniu 2012 roku

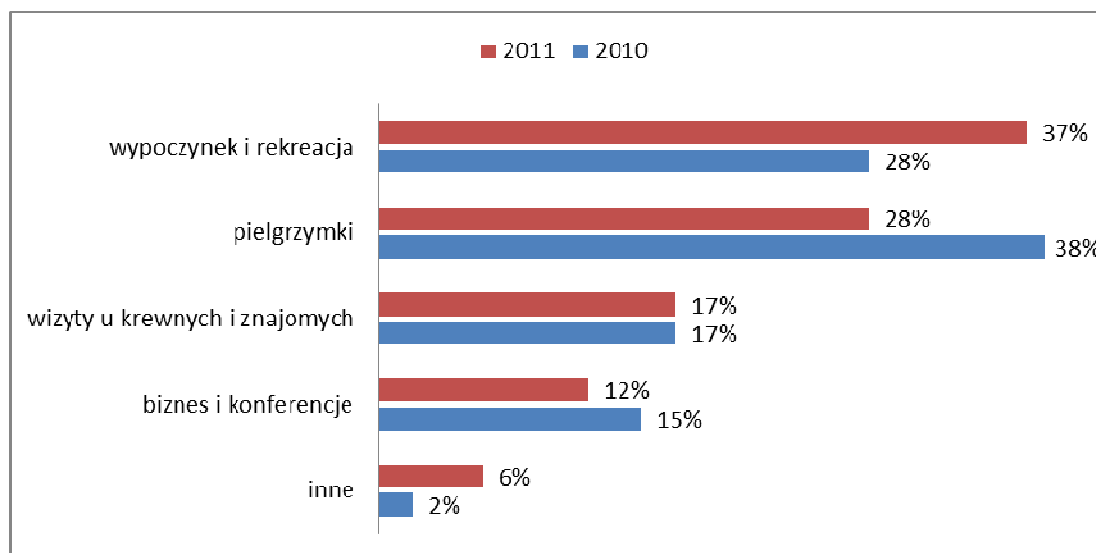
Jak ukazuje powyższa tabela największą część wydatków w czasie podróży stanowi nocleg. Stosunkowo niewiele turyści wydają na transport czy zakupy.

Ryc.16. Długość pobytu w Izraelu

Źródło: raport Central Bureau of Statistic i Ministerstwa Turystyki Izraela „Tourism in Israel 1990-2011” wydany w sierpniu 2012 roku

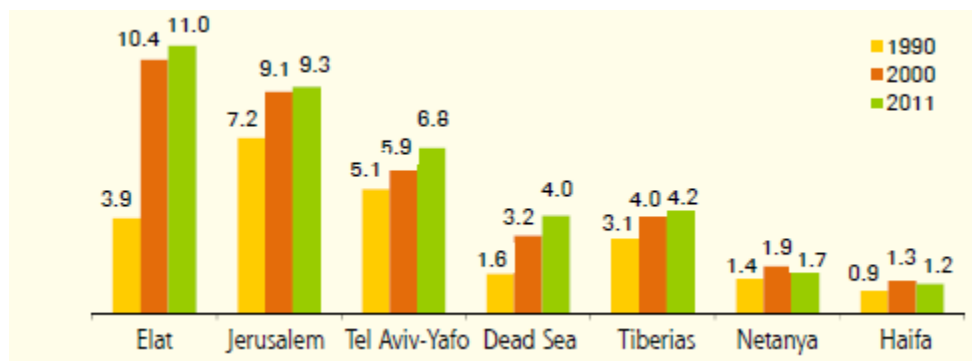
Jak widać w podanej tabeli najczęściej turyści odwiedzali Izrael na 5-9 dni i jest to blisko połowa turystów. Jedną czwartą turystów stanowią turyści odwiedzający Izrael na jeden dzień, i niemal tyle samo osób przebywało w Izraelu przed 10-19 dni. Na przyjazdy około 3-4 tygodniowe (20-29 dni) zdecydowało się tylko 5% przybywających, natomiast niewiele więcej przebywało w Izraelu ponad miesiąc. Można wysnuć wnioski, że Izrael najczęściej odwiedzany jest albo przy okazji zwiedzania podczas wyprawy do, któregoś z krajów sąsiadujących (Egipt, Jordania) lub jest celem wypraw trwających około tygodnia, rzadziej dwóch.

Ryc. 17. Główne motywy przyjazdów turystycznych do Izraela

Źródło: raport Central Bureau of Statistic i Ministerstwa Turystyki Izraela „Tourism in Israel 1990-2011” wydany w sierpniu 2012 roku

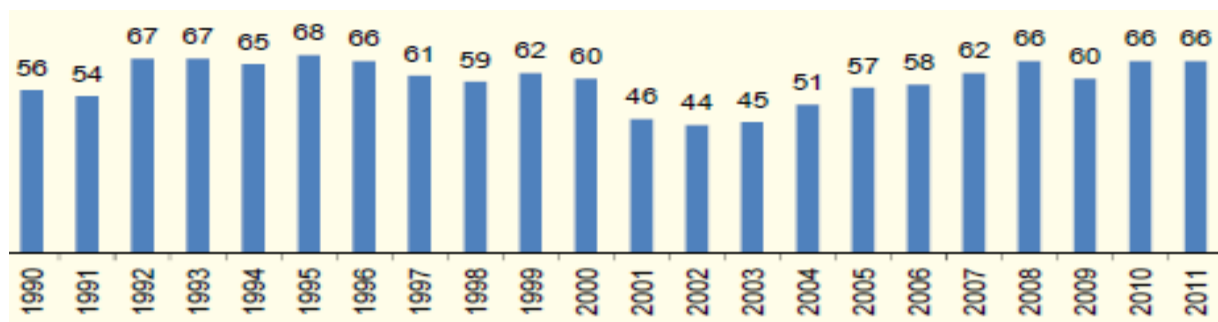
Powyższa tabela pokazuje, jak w ciągu ostatnich lat zmieniały się motywy przyjazdów turystów do Izraela. Można stwierdzić, iż owocuje kampania wizerunkowa Izraela przedstawiająca kraj jako miejsce dobre nie tylko do pielgrzymek, ale także do wypoczynku i rekreacji.

Ryc. 18 Pokoje w hotelach turystycznych – na przestrzeni ostatnich 20 lat w wybranych lokalizacjach (kolejno: lata 1990,200,2011)

Źródło: raport Central Bureau of Statistic i Ministerstwa Turystyki Izraela „Tourism in Israel 1990-2011” wydane w sierpniu 2012 roku

Powyższe zestawienie przedstawia ilość pokoi w hotelach turystycznych na przestrzeni ostatnich lat – zaskakiwać może to, że najwięcej pokoi jest w Eliacie, jednak można to w jakiś sposób tłumaczyć tym iż Eliat jest cenioną destynacją turystyczną dla samych Izraelczyków uprawiających turystykę krajową. Natomiast tandem miast Jerozolima – Tel Aviv dysponuje ponad 1/3 wszystkich miejsc noclegowych w kraju.

Ryc.19. Obłożenie pokoi w latach 1990-2011

Źródło: raport Central Bureau of Statistic i Ministerstwa Turystyki Izraela „Tourism in Israel 1990-2011” wydane w sierpniu 2012 roku

Analizując podany wykres można zauważyć, że od kilku lat utrzymuje się ono na stabilnym poziomie w okolicach 2/3. Takie obłożenie wydaje się być optymalnym.

Ryc. 20. Wpływy z turystyki od turystów krajowych i zagranicznych w latach 2000-2011

Źródło: raport Central Bureau of Statistic i Ministerstwa Turystyki Izraela „Tourism in Izrael 1990-2011” wydane w sierpniu 2012 roku

Zaskakujące w powyższej tabeli wydaje się być to, że największym źródłem dochodów jest turystyka krajowa Izraelczyków, która od dłuższego czasu zdaje się kształtować na bardzo podobnym poziomie, natomiast wpływy od turystów zagranicznych ciągle sprawiają wrażenie bardzo niestabilnych i niepewnych, chociaż ostatnie lata wskazują na pewną stabilizację, chociaż z tendencją spadkową.

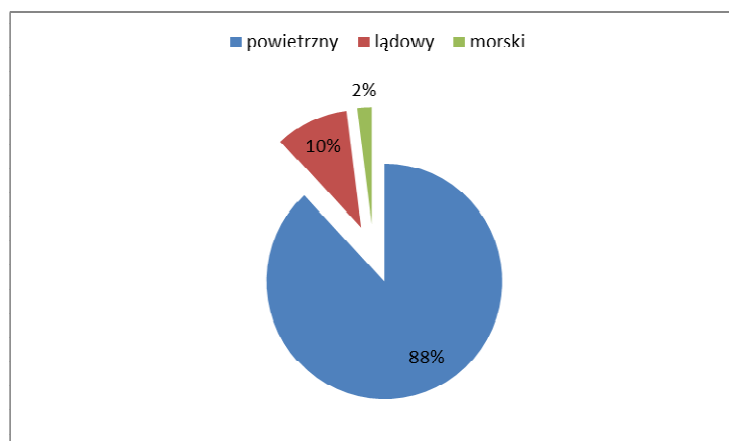
3. Rynek emisyjny

Ryc.. 21. Wyjazdy zagraniczne Izraelczyków w latach 1990-2011

Źródło: raport Central Bureau of Statistic i Ministerstwa Turystyki Izraela „Tourism in Izrael 1990-2011”
wydanego w sierpniu 2012 roku

W roku 2011 2,4 miliona Izraelczyków wyjechało za granicę (co oznacza, że było to blisko 1/3 całej ludności kraju), z czego ok.1,6 mln wyjechało za granicę raz, a blisko 8 00 tys. dwa lub więcej razy opuściło kraj. Powyższa tabela przedstawia liczbę wyjeżdżających za granicę Izraelczyków w poszczególnych latach, którzy przynajmniej raz w ciągu roku opuścili granicę Izraela. W ciągu 20 lat można zauważyć zwiększenie się tej liczby blisko 5 krotnie.

Ryc. 22. Wyjazdy zagraniczne Izraelczyków wg. typu transportu

Źródło: raport Central Bureau of Statistic i Ministerstwa Turystyki Izraela „Tourism in Izrael 1990-2011”
wydanego w sierpniu 2012 roku

Zdecydowana większość Izraelczyków wyjeżdża z kraju korzystając z samolotów, zaledwie co dziesiąty wyjeżdża przez granicę lądową, natomiast co 50ty opuszcza Izrael na statku.

4. Znaczenie rynku turystycznego Izraela

Kraj	2003	2004	2005
USA	1002,0	1032,0	1139,8
Francja	332,0	338,0	373,6
Turcja	214,0	222,0	237,8
Wielka Brytania	212,0	216,0	222,7
Niemcy	198,0	204,0	219,2
Włochy	133,0	145,0	164,3
Holandia	103,0	107,0	119,4
Hiszpania	90,0	98,0	105,1
Rosja	82,0	88,0	94,6
Grecja	67,7	71,0	77,5
Szwajcaria	68,0	70,0	77,4
Tajlandia	43,0	48,0	55,9
Cypr	35,0	38,0	43,3
Polska	36,0	40,0	41,5
Belgia	32,0	33,0	34,0

Tab. 4. Najczęściej wybierane destynacje turystyczne przez Izraelczyków.

Źródło: Raport: Analiza turystyki przyjazdowej do Polski z Izraela, POT, 2007

Jak pokazuje powyższa tabela

Cel wyjazdu	2003	2004	2005
Turystyka, wypoczynek	71,0	70,9	70,8
Odwiedziny krewnych, znajomych	11,5	12,7	12,8
Biznes	1,7	1,9	2,3
Pozostałe	15,8	14,5	14,1
Ogółem	100,0	100,0	100,0

Tab. 5. Motywy wyjazdów Izraelczyków

Źródło: Raport: Analiza turystyki przyjazdowej do Polski z Izraela, POT, 2007

	2003	2004	2005
Średnie wydatki na osobę	2958	3619	3365

Tab. 6. Wydatki Izraelczyków w czasie podróży na przestrzeni lat 2003-05 (w NIS)

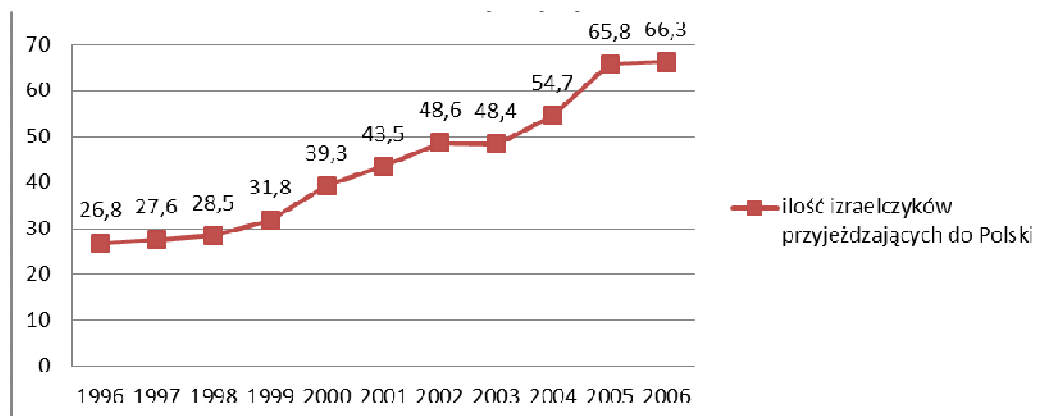
Źródło: Raport: Analiza turystyki przyjazdowej do Polski z Izraela, POT, 2007

Izrael należy do grupy krajów szybko zwiększających swój udział w przyjazdach do Polski. W 2006 roku w ogólnej liczbie przyjazdów cudzoziemców do Polski (przekroczenia granicy) znalazł się na dwudziestej szóstej pozycji.

Rok	Przyjazdy w tys.	Zmiana % do roku poprzedniego
1996	26,8	10,3
1997	27,6	3,0
1998	28,5	3,3
1999	31,8	11,6
2000	39,3	23,6
2001	43,5	10,7
2002	48,6	11,7
2003	48,4	-0,4
2004	54,7	13,0
2005	65,8	20,3
2006	66,3	1,5

Tab. 7. Przyjazdy Izraelczyków do Polski i udział procentowy wśród wszystkich przyjeżdżających do Polski
Źródło: Raport: Analiza turystyki przyjazdowej do Polski z Izraela, POT, 2007.

Z roku na rok liczba turystów przyjeżdżających do Polski z Izraela rośnie, po gwałtownym skoku 2005 rośnie obecnie w bardziej umiarkowany sposób, ale widać, że szybciej wzrasta niż ogół przyjeżdżających do Polski, gdyż zwiększa się ich udział wśród wszystkich turystów przyjeżdżających do naszego kraju.

Ryc.23 Izraelczycy przyjeżdżający do Polski w latach 1996-2006
Źródło: Raport: Analiza turystyki przyjazdowej do Polski z Izraela, POT, 2007

Rycina przedstawia przyjazdy turystów izraelskich do Polski w latach 1996-2006. Wyraźnie widać, że liczba ta wzrasta znacznie i nieustannie (nie licząc kryzysowego roku 2003)

Rodzaj bazy	Korzystający w tys.	
	2005	2006
Hotele	122,3	125,6
Pensjonaty	0,5	0,2
Inne obiekty hotelowe	0,5	0,6
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	0,8	1,0
Zakłady uzdrowiskowe	0,3	0,3
Pozostałe obiekty niesklasyfikowane	0,5	0,6
Inne obiekty	0,6	0,3
Razem korzystający	125,5	128,6

Tab. 8. Wykorzystanie bazy noclegowej

Źródło: Raport: Analiza turystyki przyjazdowej do Polski z Izraela, POT, 2007

Izraelczycy przyjeżdżający do Polski najczęściej korzystali z miejsc w hotelach, tak było w roku 2005 i 2006, pozostałe miejsca noclegowe stanowią znikomy procent.

Główny cel przyjazdu	2004		2005		2006	
	Turyści z Izraela	Ogół turystów	Turyści z Izraela	Ogół turystów	Turyści z Izraela	Ogół turystów
Zwiedzanie/wypoczynek	89	21	64	25	53	20
Interesy	7	26	11	27	27	27
Odwiedziny u krewnych/znajomych	4	20	12	18	13	18
Zdrowotny	0	2	12	1	7	1
Religijny	0	1	1	1	0	1
Pozostałe	0	30	0	28	0	33

Tab.9. Główny cel przyjazdu turystów z Izraela na tle pozostałych.

Źródło: Raport: Analiza turystyki przyjazdowej do Polski z Izraela, POT, 2007

Wyniki tabelki wydają się być zaskakujące, gdyż Izraelczycy kojarzą nam się przede wszystkim z wycieczkami do Oświęcimia, czy zjazdami w Leżajsku, ale myślę, że duże znaczenie może mieć albo główny powód przyjazdu, albo jakiś inny czynnik.

Województwo	2004		2005		2006	
	Turyści z Izraela	Ogół turystów	Turyści z Izraela	Ogół turystów	Turyści z Izraela	Ogół turystów
Mazowieckie	92	23	71	22	75	26
Małopolskie	90	9	67	10	52	10
Świętokrzyskie	34	2	8	2	13	3
Lubelskie	15	8	8	8	8	11
Kujawsko-pomorskie	0	4	0	4	7	3
Podlaskie	33	7	15	8	3	8
Łódzkie	13	9	0,5	8	0	6
Śląskie	11	4	4	5	0	6
Pomorskie	0	5	2	6	0	7
Pozostałe	0	36	1*	37	0	46

Tab. 10. Koncentracja turystów z Izraela w Polsce wg. województw

Źródło: Raport: Analiza turystyki przyjazdowej do Polski z Izraela, POT, 2007

Tabela 10 mówi o tym które województwa turyści z Izraela jeżdżą najczęściej.

Wszystkie trzy badane lata najwięcej turystów było na Mazowszu i w Małopolsce. Przypuszczalnie odwiedzają oni Warszawę, Kraków, Oświęcim. Minimalne ilości turystów możemy gościć na Pomorzu, ale też np. w okolicy Opola czy na Podkarpaciu.

Wskaźnik Użyteczności Turystyki Zagranicznej

Wartości Wskaźnika Użyteczności Turystyki Zagranicznej WUTZ 2011 zostały wyliczone według niezmiennych w stosunku do 2009 r. założeń metodologicznych i rachunkowych (podobnie, jak w WUTZ 2010). Opiera się on na 5 wskaźnikach obrazujących ruch turystyczny przyjazdowy z zagranicy do Polski oraz 3 wskaźnikach dotyczących wydatków na turystykę wyjazdową na poszczególnych narodowych rynkach emisyjnych. Niezmieniona też w stosunku do WUTZ 2009 i WUTZ 2010 pozostała wartość indeksacji wskaźników cząstkowych. W odniesieniu do oceny poziomu wydatków na rynkach emisyjnych każdy z 3 wskaźników cząstkowych miał wartość indeksu 1,0, natomiast przy ocenie rynku polskiego „liczba przyjazdów”, „ogólna wielkość wpływów dewizowych” oraz „liczba korzystających z hoteli” miała wartość 1,0, natomiast pozostałym („wydatki na 1 turystę” oraz relacjom między liczbą odwiedzających a liczbą ludności) przypisano wartość 0,5.²⁵

Lp.	Kraj	Wielkość wydatków w Polsce		Wielkość wydatków w Polsce na 1 turystę ¹		Liczba przyjazdów turystów zagr. do Polski		Korzystający z polskich hoteli		Turyści w Polsce jako % mieszkańców		Łącznie wartości standaryzowane
		w mln USD	wartość stand.	w USD	wartość stand.	w tys.	wartość stand.	w tys.	wartość stand.	w %	wartość stand.	
1	Niemcy	3383,3	1,0000	333	0,1479	4520	1,0000	835,1	1,0000	5,5	0,1462	3,2941
2	Ukraina	1364,85	0,4026	364	0,1705	1350	0,2963	81,7	0,0963	2,95	0,0784	1,0441
3	W. Brytania	261,95	0,0762	531	0,2907	485	0,1043	323,8	0,3867	0,8	0,0212	0,8791
4	Litwa	326,6	0,0953	169	0,0298	620	0,1343	72,75	0,0856	18,8	0,5000	0,8450
5	Białoruś	637,3	0,1872	267	0,1005	970	0,2120	60,1	0,0704	10,05	0,2673	0,8374
6	USA	200,95	0,0581	821	0,5000	240	0,0499	153,3	0,1822	0,08	0,0020	0,7922
7	Włochy	156,85	0,0450	582	0,3277	265	0,0550	174,75	0,2079	0,4	0,0106	0,6462
8	Francja	130,3	0,0372	563	0,3141	225	0,0466	156,9	0,1865	0,35	0,0092	0,5936
9	Austria	156,85	0,0450	490	0,2613	310	0,0655	52,5	0,0613	3,7	0,0983	0,5314
10	Japonia	40,8	0,0107	729,5	0,4342	55	0,0089	48,25	0,0562	0,04	0,0010	0,5110
11	Kanada	55,7	0,0151	743	0,4438	75	0,0133	24,5	0,0277	0,2	0,0052	0,5051
12	Rosja	281,2	0,0819	287	0,1148	400	0,0855	180,4	0,2147	0,3	0,0079	0,5048
13	Brazylia	11,95	0,0022	796	0,4821	15	0,0000	9,2	0,0094	0,008	0,0001	0,4938
14	Izrael	34,8	0,0089	497	0,2668	70	0,0122	134,5	0,1597	0,9	0,0239	0,4715
15	Czechy	795,2	0,2340	199	0,0514	175	0,0355	62,2	0,0729	1,7	0,0451	0,4389

Tab.11. Wskaźnik Użyteczności turystyki zagranicznej WUTZ 2011. Wskaźniki cząstkowe dla Polski, dane za rok 2011

Źródło: Wskaźnik Użyteczności Turystyki Zagranicznej, opracowanie na zlecenie POT, dr Tomasz Dziedzic, Instytut turystyki, Warszawa, grudzień 2011

²⁵ Wskaźnik Użyteczności Turystyki Zagranicznej, opracowanie na zlecenie POT, dr Tomasz Dziedzic, Instytut turystyki, Warszawa, grudzień 2011

Patrząc na tabele 11 można zauważyć iż Turystyka zagraniczna Izraela nie ma zbyt znacznego wpływu na ogół polskiej turystyki przyjazdowej i raczej jest mało realne jest by miała ona jakiś większy wpływ.

Lp.	Kraj	Wydatki na wyjazdy 2010 r.		Zmiana wydatków 2005-2010		Wydatki na 1 mieszk. w 2010 r.		Łącznie wartości standaryzowane
		w mld USD	wartość stand.	w mld USD	wartość stand.	w USD	wartość stand.	
1	Chiny	54,9	0,7020	33,15	1,0000	41	0,0000	1,7020
2	Niemcy	78,1	1,0000	3,9	0,1176	957	0,3161	1,4337
3	Norwegia	14,4	0,1818	4,3	0,1297	2 939	1,0000	1,3115
4	USA	75,5	0,9666	2,2	0,0664	244	0,0700	1,1030
5	Australia	22,4	0,2845	11,15	0,3363	1 004	0,3325	0,9533
6	Belgia	18,8	0,2383	3,85	0,1161	1 733	0,5838	0,9382
7	Francja	38,5	0,4913	8,05	0,2428	593	0,1906	0,9247
8	Kanada	29,6	0,3770	7,85	0,2368	865	0,2845	0,8983
9	Holandia	19,6	0,2486	3,45	0,1041	1 181	0,3933	0,7460
10	Irlandia	7,7	0,0957	1,6	0,0483	1 730	0,5830	0,7270
11	Szwecja	13,4	0,1689	2,6	0,0784	1 426	0,4778	0,7251
12	Dania	9,0	0,1124	2,15	0,0649	1 622	0,5455	0,7228
13	Szwajcaria	11,1	0,1394	2,3	0,0694	1 423	0,4769	0,6857
14	Rosja	26,5	0,3372	9,2	0,2775	187	0,0504	0,6651
15	Włochy	27,1	0,3449	4,7	0,1418	447	0,1402	0,6269
16	Brazylia	16,4	0,2075	11,7	0,3529	84	0,0149	0,5753
17	Austria	10,2	0,1278	0,9	0,0271	1 214	0,4049	0,5598
18	W. Brytania	48,6	0,6211	-10,9	-0,3289	781	0,2555	0,5477
19	Korea	17,7	0,2242	2,3	0,0694	362	0,1108	0,4044
20	Hiszpania	16,8	0,2126	1,75	0,0528	364	0,1113	0,3767
21	Finlandia	4,2	0,0507	1,15	0,0347	785	0,2568	0,3422
22	Czechy	4,1	0,0495	1,7	0,0513	390	0,1206	0,2214
23	Słowenia	1,2	0,0122	0,25	0,0075	585	0,1879	0,2076
24	Izrael	3,4	0,0405	0,5	0,0151	447	0,1402	0,1958
25	Portugalia	3,9	0,0469	0,85	0,0256	366	0,1122	0,1847

Tab.12. Wskaźnik użyteczności turystyki zagranicznej WUTZ 2011. Wskaźniki cząstkowe dla rynków emisyjnych. Dane za 2011

Źródło: Wskaźnik Użyteczności Turystyki Zagranicznej, opracowanie na zlecenie POT, dr Tomasz Dziedzic, Instytut turystyki, Warszawa, grudzień 2011

Powyższa tabela przedstawia WUTZ wydatkowanie na wyjazdy zagraniczne 2010 i zmiany w latach 2005-2010. Izrael wydaje się być mało znaczącym rynkiem emisyjnym, ze względu na bardzo niewielki przyrost od roku 2005.

Lp.	Kraj	Łączna wartość standaryzowana dla obu grup wskaźników	Pozycja w grupie wskaźników częściowych		Pozycja wynikająca ze wskaźników dla Polski wobec pozycji wg wskaźników dla rynków emisyjnych	
			dla Polski	dla rynków emisyjnych	wyższa	niższa
1	Niemcy	4,7278	1	2	+1	
2	Chiny	2,0708	24	1		-23
3	USA	1,8952	6	4		-2
4	Norwegia	1,7212	18	3		-15
5	Francja	1,5183	8	7		-1
6	W. Brytania	1,4268	3	18	+15	
7	Kanada	1,4034	11	8		-3
8	Australia	1,3169	25	5		-20
9	Włochy	1,2731	7	15	+8	
10	Belgia	1,2454	28	6		-22
11	Rosja	1,1699	12	14	+2	
12	Holandia	1,1531	19	9		-10
13	Ukraina	1,1293	2	33	+31	
14	Dania	1,1095	22	12		-10
15	Szwecja	1,0941	23	11		-12
16	Austria	1,0912	9	17	+8	
17	Brazylia	1,0691	13	16	+3	
18	Irlandia	1,0685	26	10		-16
19	Litwa	0,9231	4	34	+30	
20	Szwajcaria	0,8901	32	13		-19
21	Białoruś	0,8537	5	39	+34	
22	Korea	0,8240	17	19	+2	
23	Hiszpania	0,7678	21	20		-1
24	Izrael	0,6673	14	24	+10	
25	Czechy	0,6603	15	22	+7	

Tab.13 Wskaźnik użyteczności turystyki zagranicznej WUTZ 2011. łączna wartość częściowych dla obu grup. Dane za 2011

Źródło: Wskaźnik Użyteczności Turystyki Zagranicznej, opracowanie na zlecenie POT, dr Tomasz Dziejdz, Instytut turystyki, Warszawa, grudzień 2011

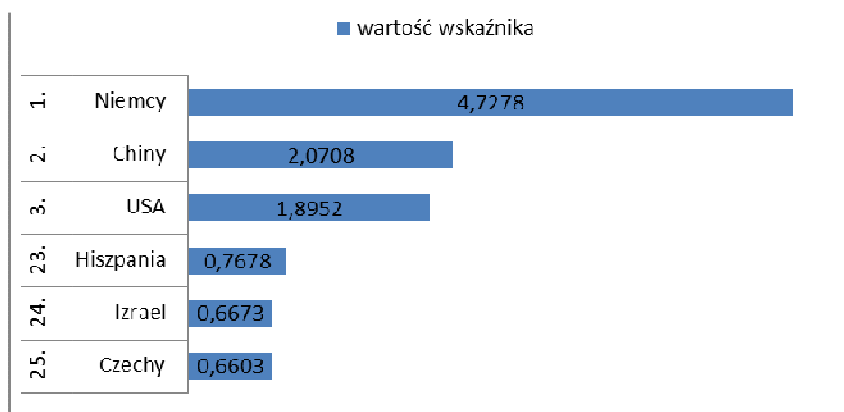
Izrael ma niski wskaźnik WUTZ, dlatego też mimo iż ten rynek emisyjny cały czas zwiększa swoje udziały, to jednak nie należy on do najbardziej wpływowych, ale też widać, że wyraźnie znacznie lepiej wypada biorąc pod uwagę turystykę do Polski.

Lp.	Kraj	Średnia wartość w grupie wskaźników cząstkowych		Różnica wynikająca ze średniej dla Polski wobec średniej dla rynków emisyjnych	
		dla Polski	dla rynków emisyjnych	większa wartość dla Polski	mniejsza wartość dla Polski
1	Niemcy	0,8235	0,4779	+0,3456	
2	Chiny	0,0922	0,5673		-0,4751
3	USA	0,1981	0,3677		-0,1696
4	Norwegia	0,1024	0,4372		-0,3348
5	Francja	0,1484	0,3082		-0,1598
6	W. Brytania	0,2198	0,1826	+0,0372	
7	Kanada	0,1263	0,2994		-0,1731
8	Australia	0,0909	0,3178		-0,2269
9	Włochy	0,1616	0,2090		-0,0474
10	Belgia	0,0768	0,3127		-0,2359
11	Rosja	0,1262	0,2217		-0,0955
12	Holandia	0,1018	0,2487		-0,1469
13	Ukraina	0,2610	0,0284	+0,2326	
14	Dania	0,0967	0,2409		-0,1442
15	Szwecja	0,0923	0,2417		-0,1494
16	Austria	0,1329	0,1866		-0,0537
17	Brazylia	0,1235	0,1918		-0,0683
18	Irlandia	0,0854	0,2423		-0,1569
19	Litwa	0,2113	0,0260	+0,1853	
20	Szwajcaria	0,0511	0,2286		-0,1775
21	Białoruś	0,2094	0,0054	+0,2040	
22	Korea	0,1049	0,1348		-0,0299
23	Hiszpania	0,0978	0,1256		-0,0278
24	Izrael	0,1179	0,0653	+0,0526	
25	Czechy	0,1097	0,0738	+0,0359	

Tab.14. Wskaźnik użyteczności turystyki zagranicznej WUTZ 2011. Porównanie średniej wartości standaryzowanej wskaźników cząstkowych dla obu grup. Dane za rok 2011

Źródło: Wskaźnik Użyteczności Turystyki Zagranicznej, opracowanie na zlecenie POT, dr Tomasz Dziedzic, Instytut turystyki, Warszawa, grudzień 2011

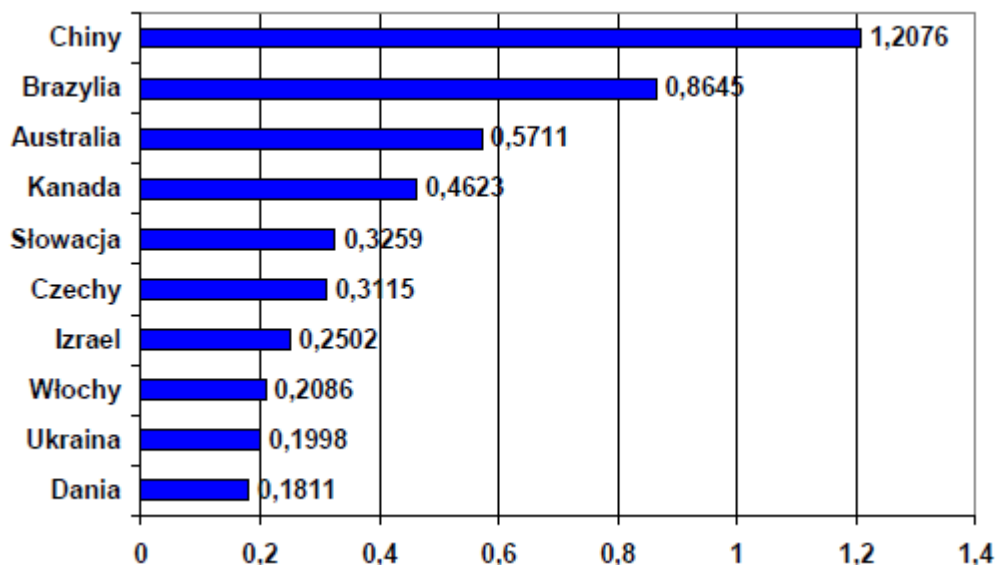
Powyższa tabela pokazuje nam jak wyglądają WUTZ dla poszczególnych krajów, jak widać Izrael plasuje się raczej na odległej pozycji, z bardzo małym wskaźnikiem, co wskazuje, iż nie ma zbyt dużego wpływu na turystykę.

Ryc.24. Wskaźnik użyteczności turystyki zagranicznej – WUTZ 2011 – łączna wartość wskaźników dla obu grup – dane 2010

Źródło: Wskaźnik Użyteczności Turystyki Zagranicznej, opracowanie na zlecenie POT, dr Tomasz Dziedzic, Instytut turystyki, Warszawa, grudzień 2011

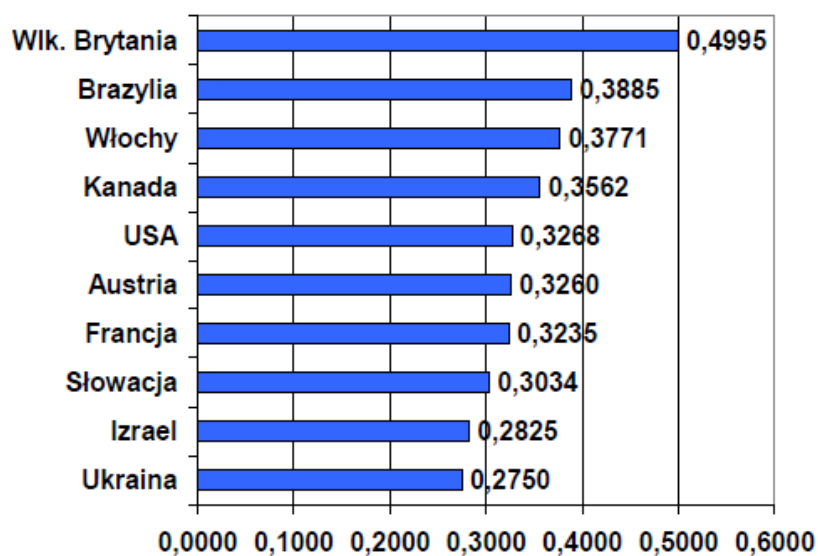
Kraje o największych zmianach wartości WUTZ ogółem (dla 8 wskaźników).
Porównanie 2011-2006.

Ryc. 25 Kraje o największym wzroście wskaźnika WUTZ 2011 do WUTZ 2006

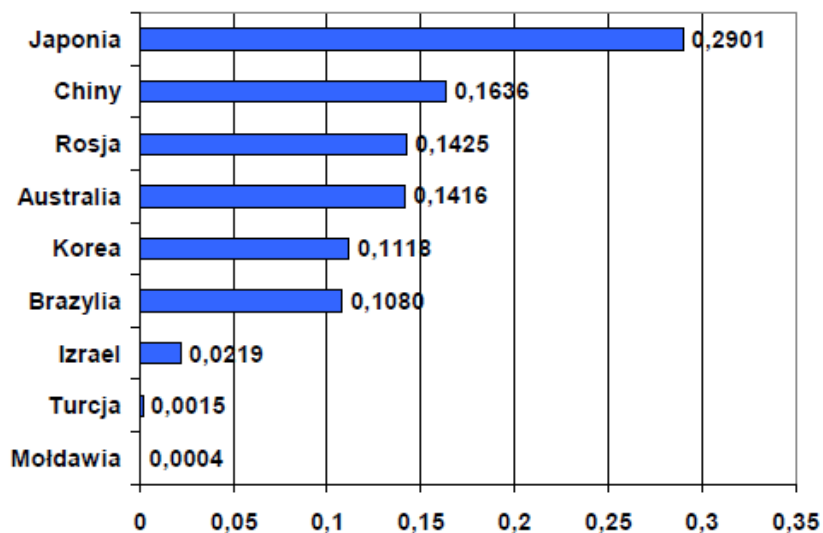
Źródło: Wskaźnik Użyteczności Turystyki Zagranicznej, opracowanie na zlecenie POT, dr Tomasz Dziedzic, Instytut turystyki, Warszawa, grudzień 2011

Powyższa rycina przedstawia kraje o największym wzroście wskaźnika WUTZ 2011 do WUTZ 2006. Izrael zwiększa swoje znaczenie, może nie tak dynamicznie jak Chiny, czy Brazylia, ale dynamiczniej niż Włochy, czy Dania.

Ryc.26. Kraje o największych zmianach wartości WUTZ dla Polski (5 wskaźników). Porównanie 2011-2006. Kraje o największym wzroście wartości wskaźnika WUTZ 2011 Polska do 2006

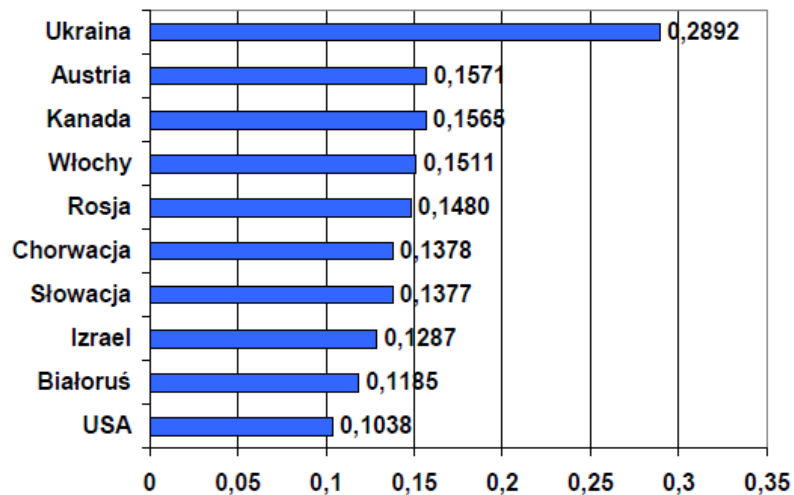
Izrael ma coraz większe znaczenie dla Polski, z krajów sąsiadujących z Polską bardziej zwiększyła znaczenie tylko Słowacja.

Ryc.27. Kraje ze wzrostem wskaźnika WUTZ 2011 do 2010 – świat

Źródło: Wskaźnik Użyteczności Turystyki Zagranicznej, opracowanie na zlecenie POT, dr Tomasz Dziejdz, Instytut turystyki, Warszawa, grudzień 2011

Również Izrael zyskuje w znaczeniu dla turystyki światowej. jest to wzrost minimalny i raczej wydaje się, że taki pozostanie.

Ryc.28. Kraje o największym wzroście wartości wskaźnika WUTZ 2011 do 2010

Źródło: Wskaźnik Użyteczności Turystyki Zagranicznej, opracowanie na zlecenie POT, dr Tomasz Dziedzic, Instytut turystyki, Warszawa, grudzień 2011

Wzrost wskaźnika WUTZ na przełomie lat 2010-2011 był nieduży, dużo mniejszy niż na Ukrainie, ale – co ciekawe – większy niż w USA, ale mniejszy niż w Chorwacji, czy Austrii.

4. Analiza SWOT rynku turystycznego Izraela

Mocne strony

Izrael naszpikowany jest atrakcjami turystycznymi, szczególnie jeśli chodzi o dziedzictwo kulturowe, czy religijne, bardzo wiele jest miejsc, które niejako są obowiązkowym miejscem dla wyznawców chrześcijaństwa, czy judaizmu.

Słabe strony

Ciągłe niepokoje w tamtejszej stronie świata, niegasnące widmo zamachów, ciągle żywy konflikt z Palestyńczykami, bardzo napięte stosunki ze społecznością Arabską.

Znaczne oddalenie od Europy, co zwiększa koszty wyjazdów,

Postrzeganie Izraela jako kraju religijnego i niebezpiecznego

Szanse

Turystyka wypoczynkowa, biznesowa, kongresowa oraz wszelakiego rodzaju zjazdy, może jakaś duża impreza sportowa (Olimpiada, Mistrzostwa Europy w piłce nożnej)

zagrożenia

Napięta sytuacja polityczna

Inne kraje wypoczynkowe będące bliżej Europy takie jak Grecja, Turcja, Francja, Hiszpania.

Podsumowanie:

Rynek turystyczny Izraela mimo, iż jest on państwem oddalonym dość znacznie od Polski jest rynkiem ciekawym i mimo wszystko obecnym, zarówno jeśli chodzi o turystykę wyjazdową Polaków, jak i przyjazdy Izraelczyków do Polski, gdyż te dwa kraje łączy bardzo ważne i mocne dzieje. Izrael jest ojczyzną Chrystusa – dla Polaków w znacznej większości katolików- Ziemią Świętą. Dla Żydów natomiast Polska jest ojczyzną przodków, krajem wielkiej historii i okrutnej kaźni, o której pamięć Izraelczycy chcą zachować na dalsze pokolenia.

Mimo niewielkiego udziału w rynku Polskim Izraelczycy wydają się raczej jeszcze zwiększać ów udział, zatem Żydowski turysta pewnie będzie coraz częściej zaglądał do polskiego hotelu, gdyż zdecydowanie taki sposób noclegowania preferuje.

Polacy zaś być może będą jeździć do Izraela częściej niż dotychczas, gdyż turystyka w Izraelu coraz bardziej się rozwija – świadczy o tym przykład chociaż promocji na stronie internetowej, gdzie ministerstwo turystyki cały czas próbuje przekonać kolejnych turystów do odwiedzenia ich kraju, także zobaczenia, że Izrael to nie tylko bazyliki i biblijne wykopaliska, ale także piękne morze i plaże, gdzie można wypocząć, oraz nowoczesne hotele, gdzie można zorganizować konferencje.

Myślę, że najciekawszymi źródłami informacji okazały się strony internetowe izraelskiego ministerstwa turystyki oraz biura statystycznego, które to zawierały bardzo wiele szerokich danych, które można było zastosować w niniejszej pracy, bardzo ważnym źródłem okazała się internetowa encyklopedia oraz strony z raportami – OECD i UNWTO.

Wykaz rycin i tabel

Wykaz rycin:

- Ryc. 1 Mapa polityczna Izraela
- Ryc.2.Ściana płaczu
- Ryc.3.Droga krzyżowa
- Ryc.4. Masada
- Ryc.5..Dynamika odwiedzin największych atrakcji turystycznych
- Ryc.6..Logo ITOA
- Ryc.7. samolot Izraelskich linii lotniczych El-Al. Boeing 747-400
- Ryc.8.schemat ministerstwa turystyki Izraela
- Ryc.9. strona internetowa ministerstwa turystyki Izraela
- Ryc.10 przyjazdy turystów do Izraela w latach 1990-2011
- Ryc.11. liczba noclegów w hotelach w ciągu ostatnich 20 lat
- Ryc. 12. Noclegi w Izraelu wg najważniejszych lokalizacji
- Ryc.13 Przychody z turystyki w Izraelu w latach 1995-2011
- Ryc. 14.Średni wydatek związany z wyjazdem turysty do Izraela
- Ryc.15. Cele wydatkowania pieniędzy przez turystów w związku z podróżą do Izraela
- Ryc.16 długość pobytu w Izraelu
- Ryc. 17. Główne motywy przyjazdów turystów do Izraela
- Ryc.18. pokoje turystyczne w wybranych lokalizacjach na przestrzeni ostatnich 20 lat. (lata 1990,2000,2011)
- Ryc.19. Obłożenie pokoi lat 1990-2011
- Ryc.20.Wpływy z turystyki od turystów krajowych i zagranicznych.
- Ryc.21.wyjazdy zagraniczne Izraelczyków w latach 1990-2011
- Ryc.22. wyjazdy Izraelczyków wg tranportu
- Ryc.23. Ryc. 11. Izraelczycy przyjeżdżający do Polski w latach 1996-06
- Ryc.24. Wskaźnik użyteczności turystyki zagranicznej – WUTZ 2011, łączna wartość wskaźników dla obu grup
- Ryc.25. WUTZ kraje o największej zmianie wskaźnika WUTZ 2011 do WUTZ 2006
- Ryc. 26. Kraje o największych zmianach wartości WUTZ dla Polski (5 wskaźników). Porównanie 2011 do 2006
- Ryc. 27. Kraje o największym wzroście wartości wskaźnika WUTZ Polska do 2010
- Ryc.2007

Wykaz tabel:

- Tab. 1. Przyjazdy do Izraela na tle regionu i subregionu
- Tab. 2. Przychody z turystyki na tle regionu i subregionu
- Tab.3. przyjazdy międzynarodowe do Izraela
- Tab. 4. Najczęściej wybierane destynacje turystyczne przez Izraelczyków.
- Tab. 5. Motywy wyjazdów Izraelczyków
- Tab. 6. Wydatki Izraelczyków w czasie podróży na przestrzeni lat 2003-05 (w NIS)
- Tab. 7. Przyjazdy Izraelczyków do Polski i udział procentowy wśród wszystkich przyjeżdżających do Polski
- Tab. 8. Wykorzystanie bazy noclegowej
- Tab.9. Główny cel przyjazdu turystów z Izraela na tle pozostałych.
- Tab. 10. Koncentracja turystów z Izraela w Polsce wg. województw

Tab.11. Wskaźnik Użyteczności turystyki zagranicznej WUTZ 2011. Wskaźniki częściowe dla Polski, dane za rok 2011

Tab.12. Wskaźnik użyteczności turystyki zagranicznej WUTZ 2011. Wskaźniki częściowe dla rynków emisyjnych. Dane za 2011

Tab.13 Wskaźnik użyteczności turystyki zagranicznej WUTZ 2011. Łączna wartość częściowych dla obu grup. Dane za 2011

Tab.14. Wskaźnik użyteczności turystyki zagranicznej WUTZ 2011. Porównanie średniej wartości standaryzowanej wskaźników częściowych dla obu grup. Dane za rok 2011

Tab. 15 Analiza SWOT

Bibliografia:

Źródła internetowe:

Wikipedia.pl

Intur.pl

Pot.gov.pl

Cbs.gov.il

telaviv.trade.gov.pl

goisrael.pl

unwto.org

portalwiedzy.onet.pl

veilleinfotourisme.fr

israeltravel.co.il

dobremiejsce.waw.pl

arcus.org.pl

Wyrażam zgodę na opublikowanie wykonanego przeze mnie projektu na stronie AWF Kraków poświęconej realizacji przedmiotu „Rynki turystyczne i rekreacyjne”. Oświadczam, że został on wykonany zgodnie z obowiązującymi zasadami i nie narusza niczyich praw autorskich.